

Od Redakcji

Od wielu lat prowadzone są badania naukowe nad systemem komunistycznym w Polsce i innych państwach. Powstały na ten temat setki, a nawet tysiące różnorodnych publikacji. Jednakże wciąż nie dysponujemy pełnym obrazem tego totalitarnego systemu. Jak dotąd w naszym kraju nie istniało też specjalistyczne czasopismo poświęcone tylko i wyłącznie historii komunizmu. W związku z tym grupa entuzjastów zajmujących się powyższą problematyką postanowiła powołać do życia niezależne internetowe pismo naukowe, w postaci rocznika: **„Komunizm: system – ludzie – dokumentacja”**. W dłuższej perspektywie ma ono pełnić rolę integrującą środowisko badaczy, zarówno z kraju, jak i z zagranicy. Wydawcą czasopisma jest Sekcja badań nad partią komunistyczną w Polsce, działająca w ramach Towarzystwa Nauki i Kultury „Libra”.

Niniejszym prezentujemy pierwszy numer rocznika, złożony z siedmiu artykułów, trzech dokumentów źródłowych oraz trzech recenzji i dwóch sprawozdań konferencyjnych. Zakres tematyczny publikowanych materiałów jest dość szeroki i zróżnicowany, chociaż można wyróżnić dwa główne wątki problemowe.

Pierwsze trzy teksty dotyczą szeroko rozumianego „frontu ideologicznego” w PRL. Anna Idzikowska-Czubaj przedstawiła pasjonującą historię „trudnej znajomości” władzy komunistycznej i muzyki rockowej w Polsce. Tomasz Osiński na przykładzie lubelskiego „Sztandaru Ludu” scharakteryzował rolę propagandy prasowej w walce z tzw. „biurokracizmem” w okresie stalinowskim. Marcin Kruszyński przyjrzał się pierwszym latom funkcjonowania założonego w 1944 r. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej przez pryzmat działalności i postaw politycznych jego pierwszego rektora Henryka Raabe.

Zwarty blok tematyczny tworzą cztery kolejne artykuły, poświęcone funkcjonowaniu struktur organizacyjnych PPR i PZPR. Dariusz Magier omówił obowiązki i przywileje pracowników aparatu PZPR w świetle przepisów wydanych w 1983 r. Mariusz Korejwo dokonał próby systematyzacji podstawowych ogniw PZPR, czyli struktur partyjnych najniższego szczebla, na przykładzie województwa olsztyńskiego. Sebastian Drabik szczegółowo przeanalizował

zował skład członkowski PZPR w poszczególnych powiatach województwa krakowskiego na przełomie lat 40-tych i 50-tych. Wiesław Charczuk scharakteryzował działalność specyficznej komórki partyjnej – koła PPR przy Głównym Urzędzie Cenzury MBP.

W powyższym wątku problemowym mieści się również, opracowany przez Marcina Żukowskiego, interesujący dokument źródłowy: instrukcja do preliminarza budżetowego KW PZPR w Gdańsku na 1950 r., pokazująca jak konstruowano dokumentację finansową komitetów partyjnych. Opatrzony obszernym wstępem autorstwa Mirosława Szumiły, bardzo ciekawy fragment niepublikowanych wspomnień Romana Zambrowskiego przybliży nam istotny aspekt działalności KPP i KZMP – szkolenie polskich komunistów w Międzynarodowej Szkole Leninowskiej w Moskwie. Odnalezione w Archiwum Akt Nowych i opracowane przez Pawła Liberę trzy dokumenty Ministerstwa Sprawiedliwości z lat 1947–1951 stanowią natomiast cenny przyczynek do historii działań propagandowych podejmowanych przez władze Polski Ludowej wobec „sprawy katyńskiej”.

Zapraszamy do współpracy przy tworzeniu czasopisma wszystkich badaczy zainteresowanych dziejami komunizmu w Polsce, Europie i na świecie. Prosimy o nadsyłanie na adres e-mail redakcji artykułów, tekstów źródłowych i recenzji, sformatowanych według reguł podanych w informacji dla autorów. Zachęcamy również do współtworzenia naszej strony internetowej **<http://www.komunizm.net.pl>**, poprzez nadsyłanie informacji o konferencjach, nowych publikacjach i innych wydarzeniach naukowych dotyczących tematyki komunizmu, a także publikowanych wcześniej własnych artykułów do działu „Czytelnia”.

Ponadto zapraszamy badaczy wskazanej problematyki do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Elity komunistyczne w Polsce”, która odbędzie się w Lublinie w dniach 5–6 września 2013 r. Szczegółowe informacje i formularz zgłoszeniowy znajdują Państwo na naszej stronie internetowej.

Redakcja